

بررسی اثر سرمایه هوشمند در مدیریت استراتژیک (مورد مطالعه شرکت های آب و فاضلاب شهر کرمان)

مرتضی محمدی^۱، رامین منصوری^{۲*}

^۱ گروه مهندسی عمران، واحد سیرجان، دانشگاه آزاد اسلامی، سیرجان، ایران (mohaamadi.m@gmail.com)

^۲ گروه مهندسی عمران، واحد سیرجان، دانشگاه آزاد اسلامی، سیرجان، ایران (ramin.mansouri@iausrjan.ac.ir) (* نویسنده مسئول)

چکیده

امروزه سرمایه هوشمند به عنوان یک "منبع ارزشمند استراتژیک" و "دارایی" مطرح می شود که نیازمند مدیریت است. اگر به شرایط فوق رقابت شدید موجود در جهان را نیز اضافه نماییم، اهمیت سرمایه هوشمند سازمانی به عنوان یک مزیت رقابتی در اقتصاد دانش محور کنونی دو چندان می شود. در این تحقیق به بررسی اثر سرمایه هوشمند در مدیریت استراتژیک شرکت های پیمانکار و مشاور آب و فاضلاب در شهر کرمان پرداخته شد. برای این منظور پرسشنامه ای شامل ۲۵ سوال با طیف پنج گزینه ای لیکرت تهیه گردید. جامعه آماری این تحقیق شامل ۱۰۰ نفر بوده است که با دو روش کوکران و جدول مورگان جمعیت نمونه آماری ۷۸ نفر انتخاب شد. به این منظور چهار فرضیه مطرح گردید و در آمار استنباطی از آزمون کلموگروف-اسمیرنوف برای نرمال بودن داده ها استفاده شد و در ادامه پس از تایید نرمال بودن داده ها از آزمون کاسکوئر (χ^2)، ضریب همبستگی پیرسون و آزمون فریدمن در این تحقیق استفاده شد. نتایج بدست آمده از چهار فرضیه انتهای نشان می دهد که بین سرمایه هوشمند و استفاده از تجارب مفید، اثر بخشی آموزش، کاهش مشکلات و مسائل تکراری و افزایش قابلیت نوآوری رابطه معناداری وجود دارد اما شدت تاثیر پذیری هر یک از فرضیات فوق متفاوت است. با توجه به آزمون فریدمن بیشترین تاثیر سرمایه هوشمند بر افزایش قابلیت نوآوری است سپس افزایش استفاده از تجربیات مفید رتبه دوم از نظر تاثیر پذیری را به خود اختصاص داده است. در الویت سوم اثر بخشی آموزش قرار دارد و رتبه آخر مربوط به کاهش مشکلات و مسائل تکراری است.

واژه های کلیدی

سرمایه هوشمند، مدیریت استراتژیک، آزمون فریدمن، آزمون کاسکوئر (χ^2)، ضریب همبستگی پیرسون.

مقدمه

سرمایه هوشمند با ایجاد یک محیط کاری جدید موجب تسهیل در اشتراک دانش گردیده و انتقال دانش به فرد مناسب در زمان مناسب برای فعالیت کارآتر و اثر بخش تر را باعث می گردد. مدیریت سرمایه

هوشمند به عنوان یک ابزار مدیریتی، مسئول پیاده سازی و ارزیابی هدفمند دانش است، که در نهایت به توسعه سازمان با استفاده از دانش داخلی و خارجی برای افزایش کارایی لازم منجر می شود [۱]. پیاده سازی استراتژی های سرمایه هوشمند، تمامی ظرفیت های انسانی، سازمانی و تکنولوژی مناسب برای بهینه نمودن رقابت و ارتقای استعداد جمعی در سطح سازمان را به کار می گیرد و این امر به دانش حیات می بخشد، دانشی که در صورت عدم مدیریت رو به زوال رفته و مرگ آن فرا می رسد.

تاخیرها و محدودیت های منابع یکی از عمده ترین چالش های شرکت های پیمانکاری در مدیریت پروژه های خود می باشد. شناسایی، احصا و ذخیره دانش و اطلاعاتی که قبلاً تجربه شده و استفاده مجدد از آن (سرمایه هوشمند)، زمان و هزینه حل مشکلاتی را که در پروژه های قبلی شرکت و یا پروژه های فعلی با آن ها در هر یک از مراحل طراحی، تامین و ساخت مواجه شده است را کاهش می دهد و کیفیت راه حل ها و روش های اجرا را در طول فاز طراحی و ساخت پروژه افزایش می دهد [۲].

مبحث سرمایه هوشمند از جمله مباحثی است که به شدت مورد اقبال و توجه دانشمندان علم سازمان و مدیریت واقع شده است، مهم ترین رکن در سرمایه هوشمند، قابل پیاده شدن و اثربخشی آن می باشد. چرا که دیگر مطالب مرتبط با آن همگی به عنوان مقدمه ای جهت بستر سازی و استفاده از آن ها برای تحقق عملی از سرمایه هوشمند به شمار می روند. سازمان های پیشرو زیادی در جهان به اهمیت این نوع سرمایه به عنوان رویکردی جدید در علم مدیریت واقف شده اند و اقدام به پیاده سازی آن نموده اند. در ایران نیز چند سالی است که مدیران سازمان ها از طریق پژوهش ها و نشست های دانشگاهی تا حدودی با مفاهیم مرتبط با سرمایه هوشمند آشنا شده اند، اما تاکنون اقدامات اساسی در زمینه پیاده سازی آن در سازمان های ایرانی انجام نشده است [۳].

امروزه سرمایه هوشمند کلید اصلی رقابت پذیری سازمان ها به شمار می رود. این موضوع کاملاً به موفقیت سازمان ها در شرایط پیچیده محیطی و عصر اطلاعات ارتباط دارد. سازمان های جدید مبتنی بر دانش هستند و این بدان معنی است که آن ها باید به گونه ای طراحی شوند که بتوانند دانش سازمانی خود را شناخته، آن را احصا و ذخیره